

MTG
MODERN TIMES GROUP

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Deres ref.
14/3035 SFA:MK

Dato:
12. september 2014

FORSLAG TIL ENDRINGER I ÅNDSVERKLOVEN – HØRINGSSVAR FRA MODERN TIMES GROUP (MTG)

MTG viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 1. juli 2014 vedrørende forslag til endringer i åndsverkloven. MTG har i den forbindelse merket seg at hverken MTG eller konsernselskapene Viasat og MTGTV virker å være på Kulturdepartementets liste over høringsinstanser for denne typen høringer. Det bes om at MTG blir inkludert på listen for fremtidige høringer på området.

I det følgende vil MTG komme med enkelte innspill til de deler av høringsnotatet som omhandler endringer og nyvinninger vedrørende avtalelisens. MTG har ingen merknader til forslaget om implementering av hitteverksdirektivet i norsk rett.

MTG er grunnleggende positivt innstilt til forsøk på å gjøre forvaltning og klarering av opphavsrettigheter og nærstående rettigheter mer effektivt for de som ønsker å utnytte slike rettigheter. Videre er MTG enig med departementet i at avtalelisensordningen etter forholdene kan være et egnet virkemiddel for å oppnå dette målet.

Samtidig er det etter MTGs syn viktig å holde fast ved at utgangspunktet for avtaler om utnyttelse av opphavsrettigheter og nærstående rettigheter alltid må være direkte avtaler mellom rettighetshaver og den som ønsker å utnytte rettighetene.

Kollektiv rettighetsforvaltning innebærer normalt i praksis at det etableres en monopolist på rettighetshaversiden. Etter MTGs syn viser erfaringen med kollektiv forvaltning på ulike områder at en slik eliminasjon av mangfold og konkurranse på markedet for lisensiering av rettigheter kan føre til at hverken brukernes eller den enkelte rettighetshavers ønsker og behov, herunder kanskje særlig muligheten for utvikling av nye typer tjenester, blir godt nok ivaretatt. Av denne grunn mener MTG at lovfestede avvik fra utgangspunktet om direkte og individuell lisensiering kun bør etableres der det er særlige grunner som tilsier dette.

Slik MTG leser høringsnotatet er departementet enig i at en eventuell generell avtalelisensordning ikke kan eller bør føre til noen endring i prinsippet om at individuelle og direkte avtaler mellom rettighetshaver og bruker skal være hovedregelen. Det vises i denne forbindelse til departementets merknader til endringer i åvl § 36, der det forutsettes at den generelle avtalelisensen kun skal brukes der det ellers ville vært upraktisk eller umulig å klarere de nødvendige rettigheter gjennom individuelle avtaler.

Etter MTGs syn er det ønskelig at denne forutsetningen kommer klarere til uttrykk i lovteksten, slik tilfellet er i Sverige. Vilkårene for å kunne inngå avtale med avtalelisensvirkninger bør videre legges opp slik at de sikrer at denne forutsetningen ikke fravikes i praksis, for eksempel gjennom en form for godkjenning av de enkelte avtalelisensordninger inspirert av dansk lovgivning.

Dersom det ikke etableres fungerende ordninger for godkjenning eller lignende som sikrer at ordningen brukes etter forutsetningene, frykter MTG at rettighetshaverorganisasjoner vil søke å utnytte ordningen til å utvide sine monopolposisjoner til nye områder der direktelisensiering i dag fungerer godt. Formålet med en generell avtalelisens må være å muliggjøre nye utnyttelsesformer, ikke å forrykke balansen i allerede eksisterende avtaleforhold.

Med de reservasjoner som er nevnt over er MTG positive til etableringen av en generell avtalelisensordning. Etter MTGs syn er det likevel fortsatt naturlig at mer spesifikke lovfestede avtalelisensordninger etableres og/eller videreføres på områder der det er klart at det er et generelt og vedvarende behov for det.

Et område der dagens ordning med fordel kan både videreføres og utvides er avtalelisensen for verk i kringkastingsforetaks samlinger etter åvl. § 32. Som nevnt av flere høringsinstanser i den nylige høringen om NRK-plakaten er det et problem at NRK på grunn av det NRK hevder er rettighetsproblemer nekter tredjeparter å inkludere NRKs innhold i ikke-lineære tjenester via TV-mottakere eller internett. MTG vil på bakgrunn av dette oppfordre departementet til å se på muligheten til å utvide avtalelisensordningen etter åvl. § 32 til også å omfatte andre enn kringkastingsforetaket (i dette tilfellet NRK) selv. For at ordningen skal dekke de behov høringen om NRK-plakaten har avdekket, ber MTG videre om at departementet samtidig vurderer muligheten for å innføre en ordning der tredjeparter gjennom en særskilt avtalelisensordning kan klarere også nyere innhold fra NRK for inkludering i ikke-lineære tjenester i et begrenset tidsrom (for eksempel i en form for «ukesarkiv» der seeren gis tilgang til forrige ukes programflate i opptak).

Med vennlig hilsen
Modern Times Group MTG AS

Hallvard Fæhn Oftebro
Advokat